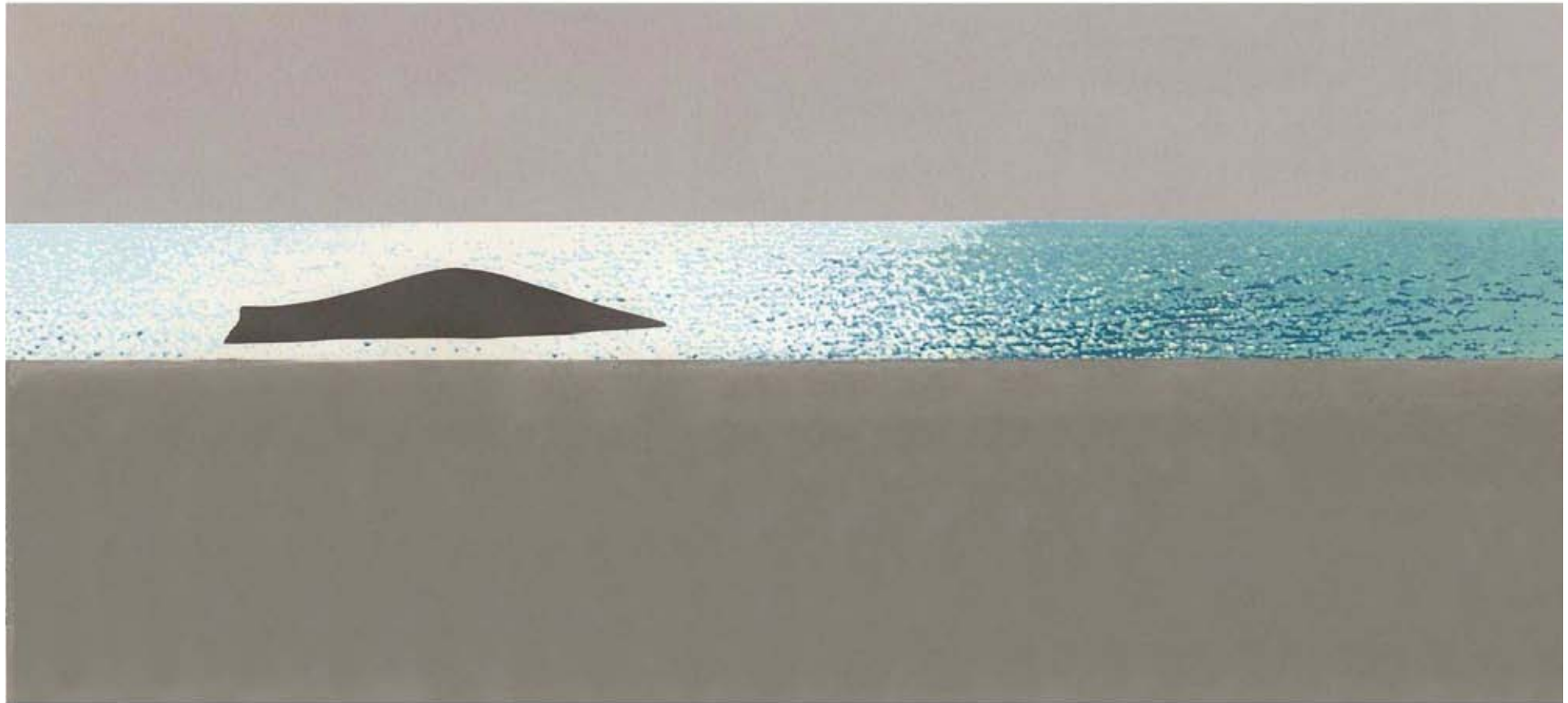
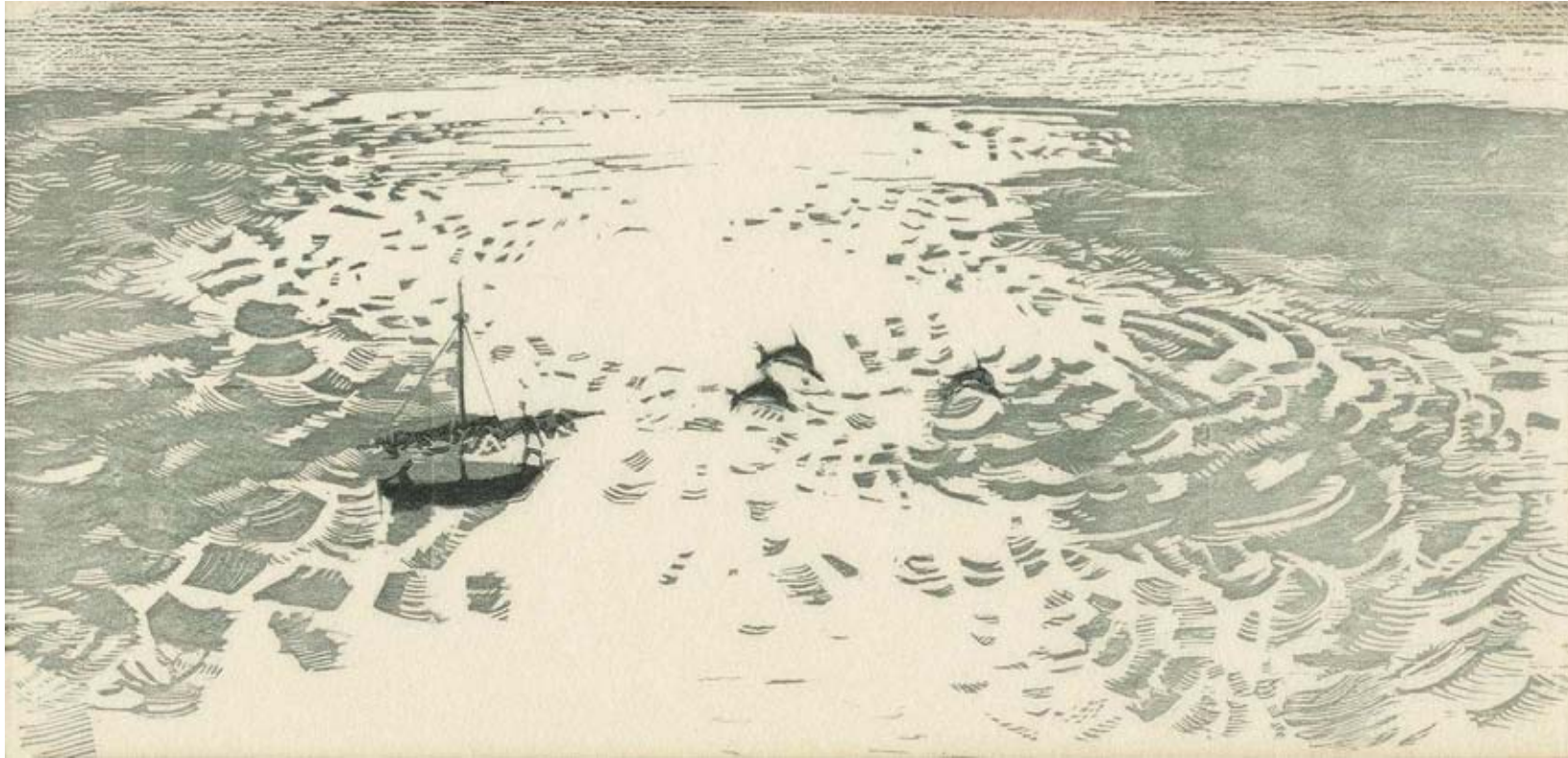

ΤΟΝΙΑ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ

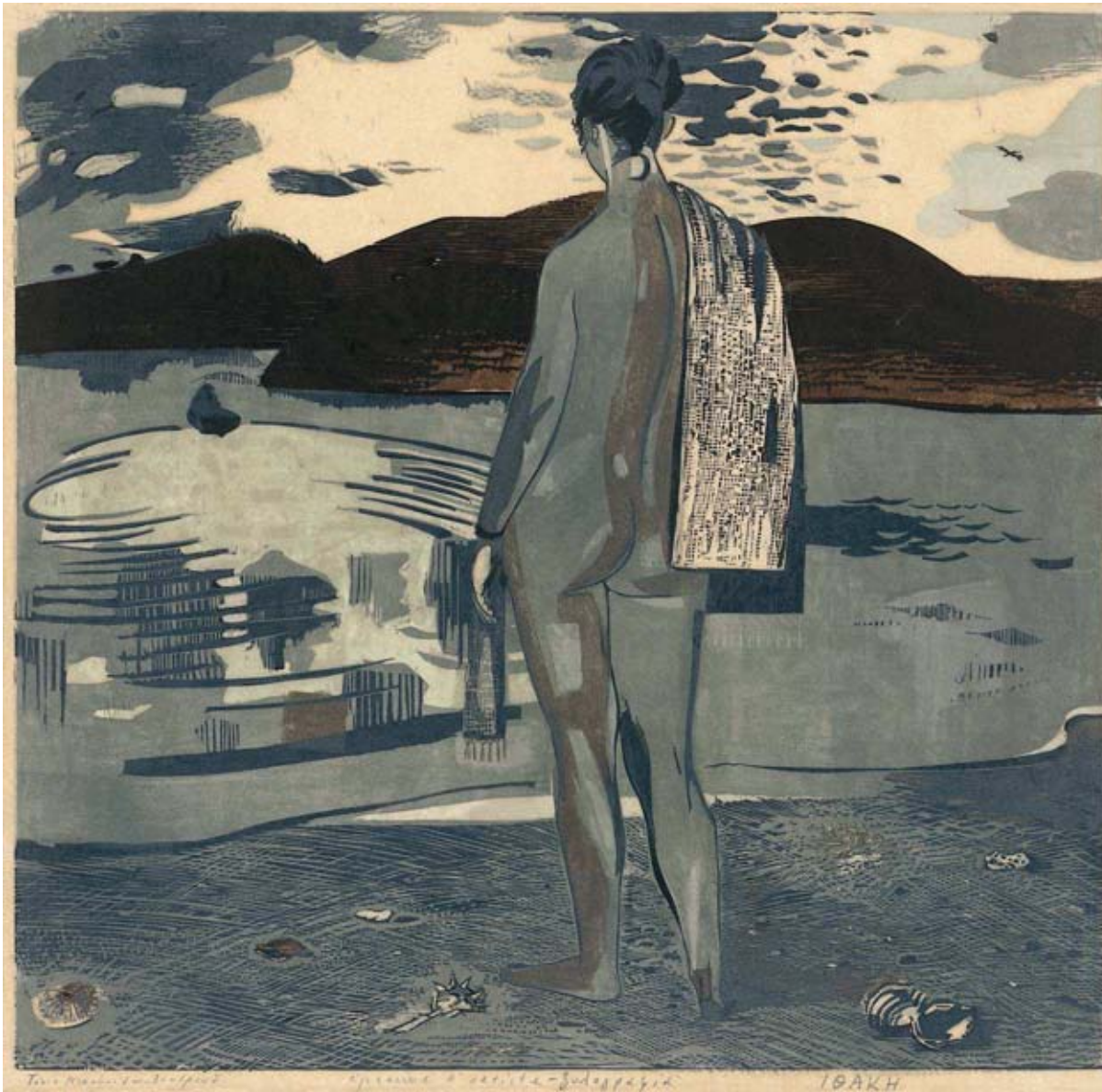

ΕΡΓΑ 1947-2010

Η Τόνια Νικολαΐδη ανήκει στους καλλιτέχνες που πιστεύουν πως ο λόγος που εξασκούν μία τέχνη είναι για να βγάλουν από μέσα τους τον αληθινό τους κόσμο ώστε να συνομιλήσει με τον κόσμο των άλλων και μαζί να πορευτούν στη μαγεία της ζωής. Η ίδια έγινε καλλιτέχνης γιατί δεν μπορούσε να ζήσει με άλλο τρόπο. Σαν παιδί μαγεύτηκε από τις χρωματιστές ζωγραφικές σε ένα παιδικό βιβλίο. Από τότε κατάλαβε πως ήθελε να ζήσει φτιάχνοντας εικόνες που θα ιστορούσαν τη δική της οπτική του κόσμου.

Από τα πρώτα χρόνια της φοίτησής της στο εργαστήριο του Γιάννη Κεφαλληνού γοητεύτηκε από την τέχνη της χαρακτηριστικής και θέλησε να τη χρησιμοποιήσει ως μέσο για να αφηγείται τις σκέψεις, τις μνήμες και τα όνειρά της.

Τα πρώτα χρόνια

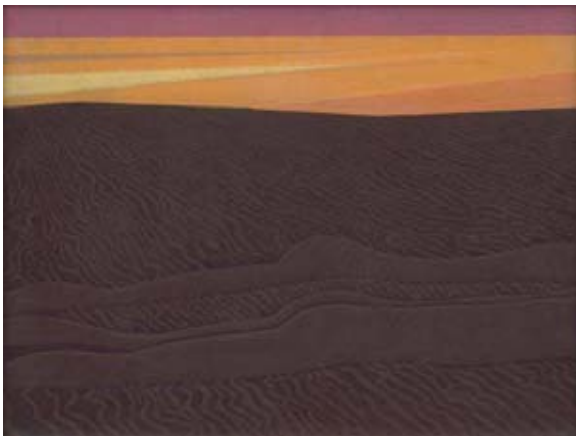
Η καλλιτεχνική έναρξη της Τόνιας Νικολαΐδη συμπίπτει με το τέλος του δευτέρου παγκόσμιου πολέμου και του εμφυλίου. Έχει δει τη φτώχεια και την εξαθλίωση των ανθρώπων γύρω της αλλά μέσα της επικρατεί το συναίσθημα της χαράς για το «Καλό» που νίκησε, για την πίστη ότι ένας ειρηνικός και δίκαιος κόσμος ανοίγεται μπροστά της.

Αποφασίζει να εκφραστεί μέσα από τα διαθέσιμα υλικά. Με ξύλο, λινόλαιο και την τεχνική της ξυλογραφίας ξαναβλέπει τον κόσμο όπως ήταν στα παιδικά της χρόνια και αρχίζει να αφηγείται τις ιστορίες της.

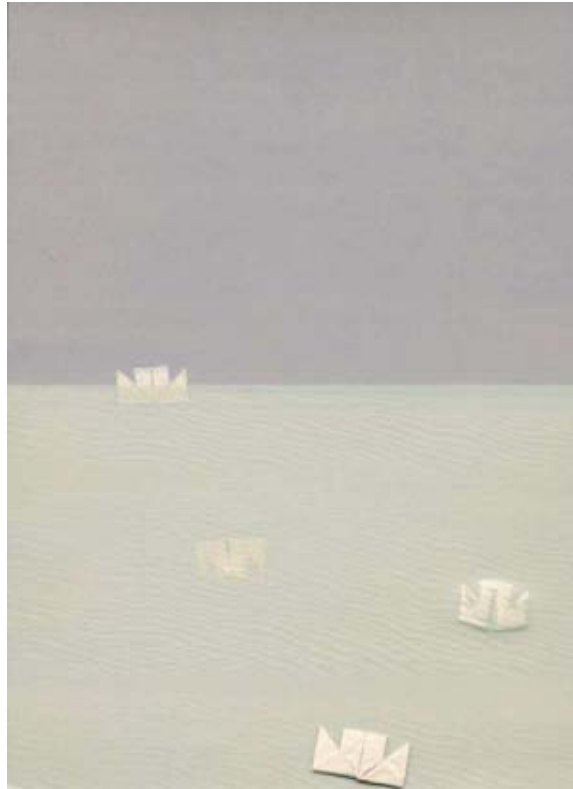
Puzzle + τυπώματα

«Χάραξα τις πλάκες μου και τις τύπωσα με διάφορα χρώματα κάθε φορά, συνθέτοντάς τες διαφορετικά και φτιάχνοντας, με τις ίδιες πάντα πλάκες, άλλες εικόνες και πάλι άλλες, όπως το νερό που παίζει στην ακρογιαλιά πάντα το ίδιο και πάντα διαφορετικό»

Για την Τόνια Νικολαΐδη η θάλασσα των παιδικών της χρόνων, η άμμος, το παιχνίδι με το φως, το νερό σαν πηγή ζωής και θανάτου, ο έρωτας, το διάφανο, οι τρύπες των βράχων όπου κατοικούν τ' αερικά είναι οι πολύτιμοι θησαυροί της που θέλει να μοιραστεί με όσους την αφουγκράζονται.

« Χάραξα στις πλάκες μου σώματα ανθρώπινα, ανταύγιες, κύματα, αμμουδιές, χάρτινα πουλιά και χάρτινα καραβάκια, σαν αυτά που μου έφτιαχνε ο πατέρας μου τις Κυριακές, όταν ήμουνα παιδί. Κι εγώ έπαιζα με αυτά, ταξιδεύοντας τα πάνω στις κουβέρτες, φορτωμένα προσδοκίες...»

Για τη Νικολαΐδη τα χάρτινα πουλιά ταξιδεύουν σαν εύθραυστα όνειρα που άλλα χάνονται στα δίκτυα και άλλα μένουν ελεύθερα. Τα καραβάκια της σαν σύμβολα παιδικής αθωότητας και ελπίδας αρμενίζουν το πέλαγος και καμιά φορά βουλιάζουν στα διάφανα νερά ή χάνονται στην γκρίζα ομίχλη...

Ρέκβιεμ για ένα δέντρο

«Ένα κομμάτι δέντρο πεσμένο στη γη φλέγεται παραδομένο στις φλόγες. ... Ύστερα ο ουρανός φωτίζεται αργά αργά, γίνεται βαθυγάλαζος όσο πλησιάζει η επόμενη μέρα, και σταγόνες πρωινής δροσιάς λάμπουν πάνω στις στάχτες του δέντρου. ... Και τέλος η γη έχει πρασινίσει...Το παλιό δέντρο έφυγε. Περιμένουμε το νέο...»

Η Νικολαΐδη με το φλεγόμενο δέντρο καταθέτει τη δική της ματιά πάνω στη καταστροφή της φύσης. Ταυτόχρονα διηγείται τη μοίρα της ανθρώπινης ζωής: λαμπαδιάζει, φλέγεται και τη διαδέχεται μια άλλη ...

«Έρχονται άλλοι, όμοιοι με μας, αλλά δε θα είμαστε εμείς»

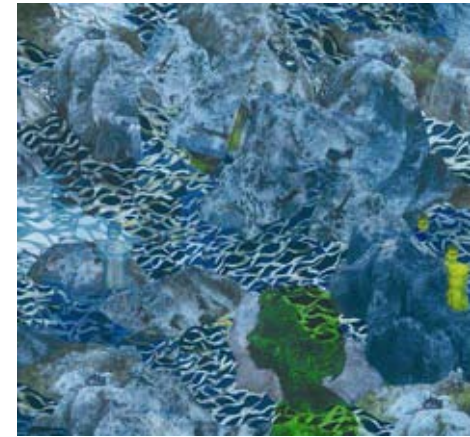
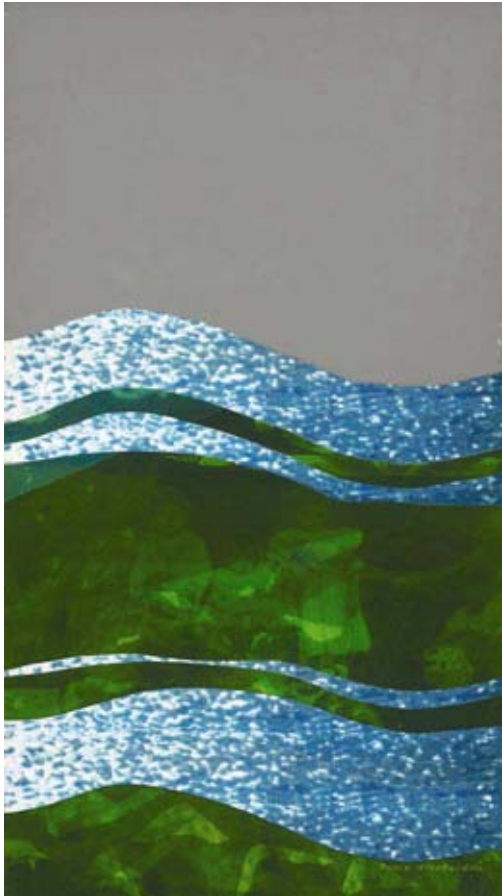

Με τη σειρά των έργων «Έρχονται άλλοι, όμοιοι με μας, αλλά δε θα είμαστε εμείς», η Νικολαΐδη στοχάζεται πάνω στο θάνατο και τη ζωή και προσπαθεί να δείξει «την αλληλοδιαδοχή της μιας γενιάς ανθρώπων μετά την άλλη».

Ανατρέχοντας στη μνήμη «ανθρώπων που υπήρξαν πραγματικά και έφτασαν σε μας μέσω της τέχνης από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα» αποτυπώνει τη μορφή τους και υπογραμμίζει τη θνητότητά τους. Με τον δικό της τρόπο υπενθυμίζει το τέλος καθενός, το τέλος του τρόπου ζωής κάθε εποχής που όμως αντικαθίσταται με καινούργιους κόσμους και ανθρώπους που έρχονται μετά από μας.

Νερό

«Λένε πως στο νερό γεννήθηκε η ζωή και πως χωρίς νερό δεν ζούμε.»

Το διάφανο νερό, η θάλασσα των καλοκαιριών στην Ιθάκη, ο παφλασμός της, τα μαγικά πλάσματα του υδάτινου κόσμου, το αεράκι που ανακατεύει τις θαλάσσιες και τις αμμουδερές επιφάνειες, οι άνθρωποι που αγάπησε, το ταξίδι που έκανε από παιδί, η συγκίνηση που ένοιωσε για όλα αυτά ήταν οι πηγές έμπνευσής της και όλα όσα θέλησε να ιστορήσει με την τέχνη της.

Η Νικολαΐδη κατάφερε να απολαύσει τις στιγμές που ύφαναν τη ζωής της, να τις αποτυπώσει, να τις διηγηθεί και να τους χαρίσει την αθανασία.

«Έρχονται άλλοι, όμοιοι με μας, αλλά δε θα είμαστε εμείς»

- Πως αντιλαμβάνεσαι τη σκέψη της Νικολαΐδη για την αλληλοδιαδοχή των γενεών και το τέλος κάθε φορά ενός κόσμου, που δίνει τη θέση του σε έναν καινούργιο;

Το εκπαιδευτικό έντυπο πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της έκθεσης:
Τόνια Νικολαΐδη/Έργα 1947-2010, Μάρτιος - Μάϊος 2010.

Κείμενα και επιλογή υλικού: Σοφία Πελοποννησίου-Βασιλάκου

© Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης - Εκπαιδευτικά Προγράμματα, Αθήνα 2010